

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПОРТИВНИХ МАЙДАНЧИКІВ ДІТЬМИ РІЗНИХ ВІКОВИХ КАТЕГОРІЙ МІСТА ЛЬВОВА

Михайло Скіряк, Марта Ярошик

*Львівський державний університет фізичної культури,
м. Львів, Україна*

Актуальність. Упродовж десятиріч однією з найгостріших проблем шкільної системи фізичного виховання залишається проблема масового залучення учнів до систематичних занять фізичною культурою (Б. А. Максимчук, 2007). Серед причин такого явища фахівці називають відсутність матеріально-технічної бази, здатної забезпечити належні умови для повноцінних фізкультурно-спортивних занять у системі масового фізичного виховання дітей.

Отож виникає необхідність пошуку шляхів раціоналізації використання усієї матеріально-технічної бази, що перебуває в муніципальній власності в інтересах усіх категорій мешканців для забезпечення належної рухової активності. Її можна використовувати більш ефективно після впорядкування (Л. М. Шлепаков, 2013). Зазначені проблеми зумовили вибір теми та мети дослідження.

Мета дослідження – визначити особливості використання спортивних майданчиків дітьми різних вікових категорій міста Львова.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення, опитування, методи математичної статистики.

Для того щоб з'ясувати, як школярі міста використовують спортивні майданчики, ми опитали учнів віком 12–17 років за розробленою анкетой. У результаті проведеного опитування виявилось, що більшість опитаних респондентів користуються спортивними майданчиками у вільний час – 82,3 %. Водночас, серед учнів віком 12–14 років відсоток відвідуваності спортивних споруд є більший порівняно із даними учнів віком 15–17 років і становить 84,8 % та 79,7 % відповідно. Варто зазначити, що хлопці більше користуються спортивними майданчиками, ніж дівчата.

Проведене опитування дало змогу визначити найпопулярніші спортивні споруди серед школярів віком 12–17 років. Отож найчастіше у вільний від навчання час школярі користуються відкритими майданчиками для

спортивних ігор (баскетболу, волейболу, гандболу, бадмінтону та ін.) – 49,5 % та відкритими майданчиками для гри у футбол – 31,9 %. Також учні займаються у тренажерних і шкільних спортивних залах, басейнах – 30,3 % та 21,5 % відповідно. Попри те, що в місті невелика кількість льодових катків, їх відвідує чималий відсоток школярів – 19,6. Залишаються доволі популярними серед учнів спортивні зали спортивної школи чи клубу. Відвідуваність легкоатлетичних стадіонів та тенісних кортів становить 12,9 % та 11,7 %. Доволі рідко учні віком 12–17 років відвідують відкриті гімнастичні майданчики та майданчики для сквошу, стрільби, регбі, велоспорту та ін.

Цікаво, що основною метою, з якою більшість опитаних респондентів користується спортивними спорудами, є тренування «для себе» – 53,3 %. Позитивним є й те, що значний відсоток школярів (49,5 %) цілеспрямовано займаються спортом на майданчиках. Однак те, є й значна частка учнів, які використовують спортивні споруди для прогулянок (37,9 %), відпочинку (31,9 %) та спілкування з друзями (31,2 %).

У контексті нашого дослідження ми також з'ясували, що основна частина учнів (36,6 %) займаються на майданчиках 2–3 рази в тиждень. Лише 18,6 % опитаних респондентів займається фізичною культурою та спортом щоденно. Тривалість занять фізичними вправами переважної частини учнів (53,3 %) у середньому становить 45 хв і більше. Про заняття упродовж 30–45 хв повідомили 22,1 % опитаних. Від 15 до 30 хвилин тривають заняття у 16,7 % школярів віком 12–17 років. Позитивним є те, що лише 7,3 % опитаних займаються фізичними вправами до 15 хв.

Варто зазначити, що найчастіше спортивні споруди школярі відвідують влітку 59,0 %. Відвідуваність майданчиків навесні становить 24,3 %, восени – 11,4 %, а взимку – 5,4 %. Компанію на спортивному майданчику або споруді учням складають здебільшого друзі – 73,2 %. Відвідують майданчик без компанії (самостійно) – 12,3 % опитаних школярів. Випадкові відвідувачі майданчика складають компанію 12 % учнів, а батьки – лише 2,5 %.

У ході дослідження виявлено чинники, що заважають користуватися спортивними майданчиками або спорудами у вільний час. На несправність та погане обладнання споруд вказали 23,0 % школярів, на брак часу посилаються 17,4 % респондентів, на далеке розташування потрібних споруд від дому вказало 16,7 % учнів. Так, 9,1 % школярів віком 12–17 років зазначили, що спортивні споруди переповнені людьми, а 6 % не мають з ким займатися.

Одним із завдань нашого опитування було з'ясувати, чи влаштовує учнів стан спортивної інфраструктури міста. Згідно з отриманими результатами відповіді школярів розділилися: 61 % опитаних віком 12–14 років влаштовує стан спортивної інфраструктури, тоді як 61,4 % учнів віком 15–17 років не влаштовує такий стан.

Проведене дослідження дає можливість зробити **висновок**, що, незважаючи на задовільний стан спортивних споруд міста, значна частина школярів використовують їх за призначенням. Однак отримані дані спонукають до більш ґрунтовного оцінювання спортивних майданчиків для того, щоб досконаліше вивчити їхній потенціал.

Список використаних джерел

1. Шлепаков Л. М. Аналіз факторів, що впливають на процес залучення дорослого населення до регулярної рухової активності на місцевому рівні / Л. М. Шлепаков, О. М. Вареник // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 11. – С. 99–103.

2. Блажиевський Г. В. Актуальні проблеми функціонування спортивних споруд та ефективність їх використання / Г. В. Блажиевський, Н. О. Савитська // Фізичне виховання та спорт у контексті державної програми розвитку фізичної культури в Україні: досвід, проблеми, перспективи. – 2014. – № 1. – С. 16–19.